

บทวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางและไม้ยางพารา เรื่อง “ประเทศไทย.....ฐานการผลิตยางล้อเพื่อการส่งออกแห่งใหม่ของจีน”

บทวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางและไม้ยางพารา เรื่อง “ประเทศไทย.....ฐานการผลิตยางล้อเพื่อการส่งออกแห่งใหม่ของจีน”

เป็นที่ทราบกันดีว่า ประเทศจีนเป็นประเทศผู้ผลิตยางล้ออันดับ 1 ของโลก เนื่องจากเป็นที่ตั้งของโรงงานผลิตยางล้อรถยนต์รายใหญ่ของโลก ได้แก่ Bridgestone Michelin Goodyear Hankook Yokohama และอื่น ๆ รวมถึงมีโรงงานของผู้ผลิตท้องถิ่นจีนรายใหญ่ คือ บริษัท Zhongce Rubber โดยเฉพาะในเมืองซานตงที่เป็นเมืองอุตสาหกรรมยางแห่งใหญ่ เนื่องจากเป็นที่ตั้งสำคัญของคลังสินค้ายาง (Bonded warehouse) และมีค่าแรงถูก โดยในปี 2014 จีนมีปริมาณการผลิตยางล้อทั้งสิ้น 1,114 ล้านเส้น เพิ่มขึ้นจากปี 2013 ร้อยละ 15.4 และจีนยังเป็นผู้ส่งออกเป็นอันดับ 1 ของโลก โดยมีลูกค้าหลักคือ อเมริกา อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันจีนประสบปัญหา จากการที่อเมริกาใช้มาตรการทางภาษีตอบโต้การทุ่มตลาด ซึ่งสร้างความเสียหายให้กับผู้ส่งออกยางล้อของจีน ซึ่งเป็นเหตุผลหนึ่งทำให้จีนต้องใช้ฐานการผลิตจากประเทศอื่นเพื่อส่งออก ซึ่งประเทศไทยเป็นทางเลือกหนึ่ง เนื่องจากมีแหล่งวัตถุดิบ คือยางธรรมชาติซึ่งมากเป็นอันดับ 1 ของโลก

อย่างไรก็ตาม การที่จีนสนใจที่จะมาตั้งฐานการผลิตยางล้อในไทย มีเหตุผลหลายประการ ดังนี้

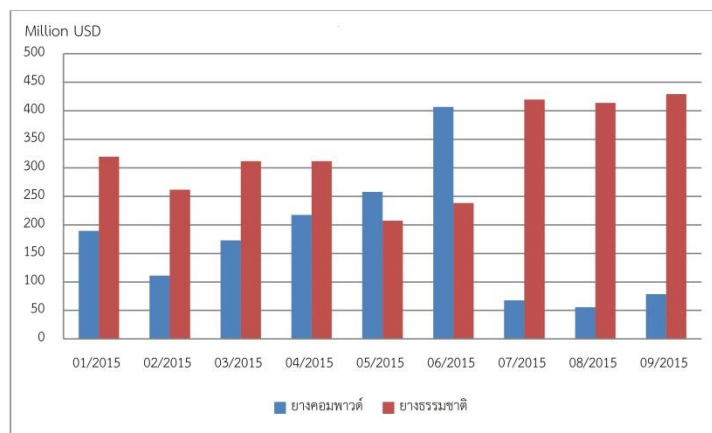
สาเหตุที่จีนต้องการมาตั้งฐานการผลิตยางล้อในไทย

➤ การได้เปรียบด้านต้นทุน

ปัจจัยสำคัญ ประการหนึ่งที่ทำให้จีนสนใจที่จะมาตั้งฐานการผลิตยางล้อในไทย คือความได้เปรียบด้านต้นทุน เนื่องจากใกล้แหล่งวัตถุดิบ คือยางธรรมชาติ ซึ่งไทยมีผลผลิตยางธรรมชาติเป็นอันดับ 1 ของโลก ซึ่งถ้าผลิตยางล้อที่จีน จีนจะต้องเสียภาษีนำเข้ายางธรรมชาติในรูปวัตถุดิบยางที่ไม่มีกรรมสารอื่น เช่น ยางแผ่นรมควัน ยางแท่ง จากไทยไปจีน โดยผู้นำเข้าจะต้องเสียภาษีนำเข้า ที่ร้อยละ 20 หรือ 1,500 หยวน/ตัน อีกทั้งตั้งแต่รัฐบาลจีนออกประกาศปรับปรุงข้อกำหนดการผลิตยางคอมพาวด์ (ยางผสมสารอื่นๆ) ด้วยสูตรใหม่ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2015 เป็นต้นมา โดยให้ใช้ยางธรรมชาติในการผลิตยางคอมพาวด์ได้ไม่เกินร้อยละ 88 และส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 12 เป็นส่วนผสมของผงเขม่าดำ (Carbon black) และสารเคมีอื่นๆ แทนสัดส่วนการผลิตเดิมที่มียางธรรมชาติไม่เกินร้อยละ 95.0-99.5 ซึ่งทำให้ผู้ประกอบการจีนเกิดความกังวลต่อสูตรการผลิตแบบใหม่ ที่อาจนำไปใช้ในการผลิตยางล้อได้ยากขึ้น ซึ่งถึงแม้จะมีการยกเว้นภาษีนำเข้ายางคอมพาวด์ภายใต้ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน (Asian-China Free Trade Area: ACFTA) ก็ตาม จีนจึงมีการนำเข้ายางคอมพาวด์ลดลง และหันมานำเข้ายางธรรมชาติที่ไม่มีผสมสารอื่นแทน และไม่สามารถหลีกเลี่ยง

ภาชนะนำเข้าได้ ซึ่งจะเห็นได้ว่าในเดือน กรกฎาคม 2015 ที่มีผลบังคับใช้ยางคอมพาวด์สูตรใหม่นั้น จีนนำเข้ายางคอมพาวด์ลดลง เป็น 68 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ในเดือน กรกฎาคม 2015 จากเดือนมิถุนายน 2015 ที่มีการนำเข้าอยู่ที่ 407 ล้านเหรียญสหรัฐฯ หรือลดลงร้อยละ 83 เมื่อเทียบกับเดือนก่อน ขณะที่มีการนำเข้ายางธรรมชาติเพิ่มขึ้นในเดือนกรกฎาคม 2015 เป็น 420 ล้านเหรียญสหรัฐฯ จากเดิมในเดือนมิถุนายน 2015 ที่มีการนำเข้าเพียง 238 ล้านเหรียญสหรัฐฯ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 76 เมื่อเทียบกับเดือนก่อน

รูปที่ 1 เปรียบเทียบมูลค่าการนำเข้ายางคอมพาวด์และยางธรรมชาติของจีน ปี 2015

ที่มา: Global Trade Atlas

การที่จีนมาตั้งฐานการผลิตยางล้อในไทยสามารถลดต้นทุนทางด้านวัตถุดิบที่ไม่ต้องเสียภาษีนำเข้ายางธรรมชาติ ซึ่งเป็นวัตถุดิบสำคัญในการผลิตยางล้อ และเสี่ยงการนำเข้ายางคอมพาวด์สูตรใหม่ จึงน่าเป็นเหตุผลสำคัญเหตุผลหนึ่งที่ทำให้จีนตัดสินใจในการใช้ไทยเป็นฐานการผลิตยางล้อ อีกทั้งจีนเก็บภาษีนำเข้ายางรถยนต์ร้อยละ 0 จึงไม่มีปัญหาหากจะผลิตยางล้อที่ไทยและส่งกลับไปจำหน่ายในจีน

➤ นโยบายของรัฐบาลจีน

รัฐบาลจีนต้องการให้อุตสาหกรรมยางรถยนต์ออกไปตั้งโรงงานในต่างประเทศเพื่อขยายการลงทุน จึงทำให้ผู้ประกอบการเงินต้องหาแหล่งลงทุน โดยไทยถือเป็นประเทศที่จีนให้ความสนใจมากที่สุด เพราะเป็นผู้ผลิตวัตถุดิบยางพารารายใหญ่ของโลก และมีความพร้อมโครงสร้างพื้นฐานที่ดี ไม่ว่าจะเป็นระบบถนน น้ำประปา ไฟฟ้า และระบบขนส่งต่างๆ รวมถึงสนามบินที่เป็นศูนย์กลางของภูมิภาคนี้

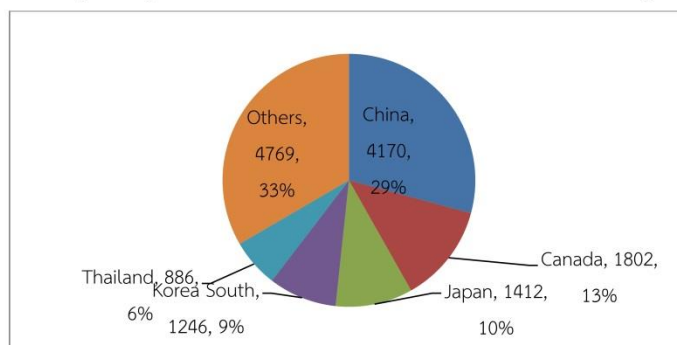
➤ การสนับสนุนจากไทย

การชักชวนจากรัฐบาลไทยโดยมีการส่งเสริมการลงทุนจาก BOI และตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2015 เป็นต้นมา ไทยมีการเปลี่ยนแปลงยุทธศาสตร์การส่งเสริมการลงทุนใหม่ในระยะ 7 ปี (ปี 2015-2021) ซึ่งเน้นส่งเสริมการลงทุนที่มีคุณค่า เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน โดยนโยบายและหลักเกณฑ์การส่งเสริมการลงทุนภายใต้ยุทธศาสตร์ใหม่นี้ จะให้ความสำคัญกับประเภทกิจการที่เป็นประโยชน์และมีคุณภาพต่อภาคอุตสาหกรรมและต่อประเทศ เช่น กิจการที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง กิจการเชิงสร้างสรรค์หรือบริการเพื่อรองรับการพัฒนา Digital Economy ทั้งนี้ กิจการที่ได้รับส่งเสริม จะแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่ม A เป็นกิจการที่มีความสำคัญสูงต่อการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ ส่วนกลุ่ม B เป็นกิจการในกลุ่มอุตสาหกรรมสนับสนุนที่มีการใช้เทคโนโลยีไม่สูงนัก แต่ยังมีค่าสำคัญต่อห่วงโซ่มูลค่า สำหรับอุตสาหกรรมยางล้อรถยนต์จัดอยู่ในกลุ่ม A2 ซึ่งเป็นกิจการโครงสร้างพื้นฐานเพื่อพัฒนาประเทศ ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม แต่ยังมีการลงทุนในประเทศน้อย โดยจะได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคล 8 ปี ยกเว้นอาคารเครื่องจักรและวัตถุดิบผลิตเพื่อส่งออก รวมถึงยกเว้นภาษี นอกจากนี้ภาคเอกชนรายใหญ่ของไทยที่มีความพร้อมด้านวัตถุดิบ และต้องการร่วมทุนกับผู้ประกอบการยางล้อจีน ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ผู้ประกอบการยางล้อจีนสนใจที่จะมาลงทุนในไทย

➤ เลี่ยงปัญหาจากการที่อเมริกาใช้มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด

ประเทศจีนเป็นผู้ผลิตและส่งออกยางล้อเป็นอันดับ 1 ของโลก โดยมีลูกค้าหลักคือ อเมริกา ซึ่งอเมริกาเองก็เป็นประเทศผู้นำเข้ายางล้อเป็นอันดับ 1 ของโลก โดยนำเข้าจากจีนเป็นหลักที่ 4,170 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือเป็นสัดส่วนร้อยละ 29 ของการนำเข้าจากทุกประเทศ รองลงมาคือ แคนาดา และญี่ปุ่น ที่สัดส่วนร้อยละ 13 และ 10 ตามลำดับ

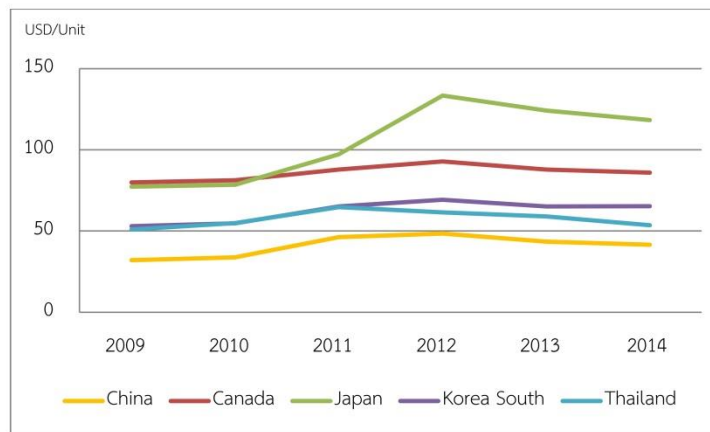
รูปที่ 2 มูลค่าการนำเข้ายางล้อของอเมริกา ปี 2014 (ล้านเหรียญสหรัฐฯ)

ที่มา: Global Trade Atlas (Hs code 4011)

การนำเข้ายางล้อจากจีนในสัดส่วนที่สูงมากนี้ หรือประมาณ 1 ใน 3 ของการนำเข้าทั้งหมด เหตุผลที่สำคัญมาจากราคาเฉลี่ยของยางล้อที่นำเข้ามาจากจีน เมื่อเทียบกับยางล้อที่นำเข้าจากประเทศอื่นแล้วมีราคาที่ถูกกว่าค่อนข้างมาก

รูปที่ 3 มูลค่าการนำเข้ายางล้อต่อหน่วยของอเมริกา ปี 2009-2014

ที่มา: Global Trade Atlas (Hs code 4011)

ซึ่งราคาดังกล่าวก็ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมยางล้อของอเมริกา ทำให้ปัจจุบันจีนประสบปัญหาจากการที่อเมริกาใช้มาตรการทางภาษีตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุนสำหรับยางล้อที่นำเข้าจากจีน โดยกำหนดอัตราภาษีตอบโต้การทุ่มตลาดตั้งแต่ร้อยละ 14.35-87.99 และภาษีตอบโต้การอุดหนุนร้อยละ 100.77 ซึ่งเริ่มในวันที่ 12 มิถุนายน 2015 ซึ่งสร้างความเสียหายให้กับผู้ส่งออกยางล้อของจีนอย่างมาก จึงเป็นเหตุผลหนึ่งทำให้จีนต้องใช้ฐานการผลิตจากประเทศอื่นเพื่อส่งออก ซึ่งประเทศไทยก็เป็นทางเลือกหนึ่งที่เหมาะสมและมีความพร้อมทางด้านวัตถุดิบ

ผลกระทบต่อประเทศไทย

▶ ภาพรวมของประเทศไทย

จากการที่ผู้ประกอบการจีนสนใจที่จะมาลงทุนตั้งฐานการผลิตยางล้อในไทย จะส่งผลให้มีการใช้ยางธรรมชาติในประเทศเพิ่มมากขึ้น มีการแปรรูปและการส่งออกในรูปแบบผลิตภัณฑ์ยางเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการผลักดันให้มีการลงทุนในอุตสาหกรรมการแปรรูปยางที่ช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มสูงจากยางธรรมชาติ โดยอุตสาหกรรมยางล้อเป็นอุตสาหกรรมที่ใช้ยางธรรมชาติในปริมาณมากที่สุดเมื่อเทียบกับ

ผลิตภัณฑ์ยางอื่นๆ โดยมีปริมาณการใช้ประมาณร้อยละ 60 ของปริมาณการใช้ยางธรรมชาติภายในประเทศ เพื่อการผลิตผลิตภัณฑ์ยาง ดังนั้นการชักชวนประเทศที่มีศักยภาพด้านการลงทุน และความสามารถในการผลิต ยางล้อจะทำให้ไทยมีส่วนการใช้ยางในประเทศเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้มีการส่งออกในรูปผลิตภัณฑ์ยางแทน การส่งออกในรูปวัตถุดิบ ซึ่งสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับยางพาราของประเทศ โดยปัจจุบันมีผู้ประกอบการ จากจีนรายใหญ่ 3 ราย ได้ตัดสินใจมาลงทุนตั้งฐานการผลิตยางล้อในประเทศไทย และได้รับการส่งเสริมการ ลงทุนจาก BOI ได้แก่ บริษัท แอลแอลไอที (ประเทศไทย) จำกัด (หลังหลง) บริษัท จงเซ่อ รับเบอร์ (ไทย แลนด์) จำกัด และบริษัท เซ็นจูรี่ ไทร์ (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งจะทำให้มีความต้องการใช้ยางธรรมชาติ ภายในประเทศเพิ่มขึ้น ประมาณ 76,200 ตัน และจากการที่มีความต้องการยางพาราสูงขึ้น ในอนาคตน่าจะมี แนวโน้มส่งผลให้ราคาดีขึ้น ไทยจะได้ยกระดับราคายางพาราเพิ่มมากขึ้น และคาดว่าจะมีนักลงทุนจีนเข้า มาตั้งฐานการผลิตยางล้อในไทยเพิ่มมากขึ้น โดยมีบริษัทอื่นๆที่สนใจมาดูแลทางการลงทุนในไทย ซึ่ง ประกอบด้วย บริษัท ชิงเต่า พูลัน ไทร์ คอร์ป,บริษัทชานตง เฟิงหยวน ไทร์ แมนูแฟคเจอร์จิง ,บริษัทชานตง แวนต้า โบโ ไทร์,บริษัทเทคคิง ไทร์ส จำกัด,บริษัทชานตง ซินหลุน ไทร์ ,บริษัท เมสแนค ,บริษัท ซินหยวน ไทร์ กรุ๊ป และบริษัทเต๋อริวโป ไทร์ เป็นต้น

ตารางที่ 1 ปริมาณการใช้ยางธรรมชาติสำหรับบริษัทรายใหญ่ของจีน 3 ราย ที่มาตั้งฐานการผลิตยางล้อใน ไทย

บริษัท	กำลังการผลิต (เส้นต่อปี)		ปริมาณการใช้ยางธรรมชาติ (ตัน)	
	รถยนต์นั่ง	รถบรรทุก	รถยนต์นั่ง (1.6 กก./เส้น)	รถบรรทุก (15 กก./เส้น)
บริษัท แอลแอลไอที (ประเทศไทย) จำกัด (หลังหลง)	12,000,000	1,200,000	19,200	18,000
บริษัท จงเซ่อ รับเบอร์ (ไทยแลนด์) จำกัด	5,000,000	1,000,000	8,000	15,000
บริษัท เซ็นจูรี่ ไทร์ (ประเทศไทย) จำกัด	10,000,000	-	16,000	-
รวม	27,000,000	2,200,000	43,200	33,000

ที่มา: ตัวเลขจากการสำรวจข้อมูลและประมาณการ ณ วันที่ 2 พฤศจิกายน 2015, สถาบันพลาสติก

➤ ผลกระทบต่อผู้ประกอบการยางล้อไทย

ถึงแม้ผู้ประกอบการยางล้อจีนต้องการมาตั้งฐานการผลิตในไทยเพื่อการส่งออกเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการยางล้อไทย มีโอกาสที่จะมีส่วนแบ่งการตลาดภายในประเทศลดลง เนื่องจากส่วนหนึ่งจะถูกขาย ภายในประเทศ อย่างไรก็ตามบริษัทจีนที่เข้ามาตั้งฐานการผลิตยางล้อในไทย และได้รับการส่งเสริมจาก BOI

นั้น มีเงื่อนไขท้ายบัตรส่งเสริมว่า “ผู้ผลิตจะไม่จำหน่ายในราคาที่สูงในตลาดทั้งในและต่างประเทศ หรือในราคาที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศตามความตกลงขององค์การการค้าโลก” ซึ่งจะต้องทำตามเงื่อนไขดังกล่าว และการที่ผู้บริโภครไทยจะหันมาใช้ยางล้อยี่ห้อใหม่จากที่เคยใช้ยี่ห้อเดิมนั้นจะต้องมีความมั่นใจและเชื่อมั่นโดยเฉพาะทางด้านคุณภาพและความปลอดภัย ด้านราคาอาจเป็นปัจจัยหนึ่งแต่ไม่ใช่ปัจจัยหลักในการตัดสินใจของผู้บริโภคสำหรับผลิตภัณฑ์ประเภทยางล้อ

ข้อเสนอแนะ

จากสถานการณ์ที่มีผู้ประกอบการเงินต้องการมาตั้งฐานการผลิตยางล้อในประเทศไทยนั้น เป็นโอกาสที่ดีที่จะทำให้มีปริมาณการใช้ยางธรรมชาติในประเทศมากขึ้น อย่างไรก็ตามควรที่จะสนับสนุนให้ใช้ยางจากผู้ประกอบการไทยที่แปรรูปขึ้นกลางแทนการสนับสนุนให้ผู้ประกอบการเงินตั้งโรงงานแปรรูปทำยางดิบเอง นอกจากนี้ประเทศไทยควรส่งเสริมอุตสาหกรรมสนับสนุนสำหรับยางล้อไม่ว่าจะเป็น การผลิตยางสังเคราะห์ เส้นลวดสำหรับยางเรเดียล ผ้าใบเคลือบ ที่ปัจจุบันผลิตไม่เพียงพอต้องนำเข้าจากต่างประเทศ ดังนั้นถ้าไทยสามารถผลิตวัตถุดิบที่เป็นอุตสาหกรรมสนับสนุนยางล้อดังกล่าวได้ จะสามารถสร้างมูลค่าให้กับประเทศได้มาก ซึ่งจะมีทั้งความต้องการจากผู้ประกอบการยางล้อเดิม และผู้ประกอบการยางล้อรายใหม่ที่เข้ามาตั้งฐานการผลิตในไทย ประกอบกับการเตรียมความพร้อมด้านอื่นๆ เช่น การสร้างศูนย์ทดสอบยานยนต์ที่ จ.ฉะเชิงเทรา เพื่อเพิ่มความสะดวกให้กับผู้ผลิตยานยนต์และชิ้นส่วน ให้สามารถทดสอบในประเทศได้เลย ไม่ต้องส่งไปทดสอบต่างประเทศ ซึ่งเสียทั้งเวลา และค่าใช้จ่ายสูง แม้ว่าปัจจุบัน ผู้ผลิตยางค่ายหลักๆ จะมีสนามทดสอบของตนเองแล้ว แต่ค่ายที่จะเข้ามาลงทุนใหม่ เมื่อเห็นว่าไทยมีความพร้อมด้านศูนย์ทดสอบ รวมถึงวัตถุดิบทั้งยางธรรมชาติและวัตถุดิบอื่นๆ ที่ใช้ในการทำยางล้อ นอกจากเงินแล้ว ประเทศอื่นๆ ก็จะต้องตัดสินใจเข้ามาลงทุนง่ายขึ้น ทั้งนี้จะทำให้ไทยเป็นฐานการผลิตยางล้อที่สำคัญของโลกในอนาคต

